

Den Haag

Datum

27 juni 2023

Onderwerp

Antwoord van het college op de vragen van de raadsleden de heer Barker en de dames Arp en Klokkenburg-Reedeker "Wat gebeurt er rond Toren C?" (RIS315004)

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN**Ons kenmerk**

DSO/10520313
RIS315005

De raadsleden de heer Barker en de dames Arp en Klokkenburg-Reedeker hebben op 27 maart 2023 een brief met daarin 24 vragen aan de voorzitter van de gemeenteraad gericht. Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Nadat het al jaren eerder was aangekondigd, is op 5 juli 2022 de overeenkomst over 'Toren C' ontbonden (RIS312696). In dit collegebesluit stond vastgelegd dat na de zomer van 2022 de raad nader zou worden geïnformeerd. Dit is echter niet meer gebeurd en de raad wacht al een tijd op een update hierover.

1. *Wanneer zal het college de raad alsnog informeren over de stand van zaken rond Toren C?*

Het college zal na het zomerreces van 2023 de raad informeren over de stand van zaken rond de voormalige NDT locatie, zie ook volgend antwoord.

2. *Waarom is er zoveel vertraging rond het informeren van de raad over dit bouwplan?*

Het college wil de raad in de gelegenheid stellen, zoals de aangenomen motie 'Raad aan zet als Toren C sneuvelt' (RIS309219) oproept, aan de voorkant te laten meepraten en -beslissen over de nieuwe bestemming voor deze locatie en hierbij tevens aan te geven wat de mogelijkheden zijn om de eerder geschrapte sociale huurwoningen op deze plek te compenseren. De eerdere verwachtingen rondom de planning zijn niet realistisch gebleken om te komen tot een goed en juist voorstel voor de raad. Het is onder andere nodig geweest te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor een alternatieve invulling in relatie tot de gewijzigde marktomstandigheden. Naast alternatieve programmatische invullingen zijn de financiële en juridische aspecten van de alternatieven en het in beeld krijgen van een mogelijk proces onderzocht.

3. *Wanneer ontvangt de raad de afdoening van de motie 'Raad aan zet als Toren C sneuvelt' (RIS309219)?*

Zie voorgaande antwoorden.

In het eerdergenoemde collegebesluit staat dat de raad 'na het zomerreces een raadsvoorstel met enkele alternatieven voor een nieuwe bestemming op deze locatie [zal ontvangen]. De alternatieven bestaan in ieder geval uit, naast een weergave van het huidige bestaande programma, [uit] een weergave van enkele haalbare programmatische invullingen. Ook zal een programmatische invulling van sociale woningen tot de uitwerking behoren.'

4. *Is het college van plan zich aan dit collegebesluit te houden afgezien van de zeer uitgelopen planning?*

Ja.

5. *Kan het college uiteenzetten wat het ontbinden van het contract met VolkerWessels voor het bouwen van Toren C voor invloed heeft op de plannen voor het Spuikwartier?*

De voormalige NDT locatie was onderdeel van de overeenkomst met Sonate voor wat betreft fase 2.2.2. Ook onderdeel van deze fase is de realisatie van het tweede deel van het stadsbalkon en de realisatie van de zogenaamde 'Spaanse trappen'. Deze laatste is tevens een fietsenstalling en toegang tot het stadsbalkon. Nu op de voormalige NDT locatie nog geen bouw heeft plaatsgevonden kunnen het stadsbalkon en de Spaanse trappen niet gerealiseerd worden. Naast voorgaande is sprake van een langdurige situatie als bouwterrein en kan de openbare ruimte niet goed aangeheeld worden.

In de Halffaarrapportage nieuwbouw Amare Q4 2020 en Q1 2021 (RIS308795) wordt aangegeven dat Toren C in 2027 gereed zal zijn in het best-case scenario. Er wordt verder aangegeven: 'Dat betekent dat de gehele ruwbouw van het stadsbalkon pas klaar is als Toren C wordt opgeleverd (best-case in 2027). Pas dan wordt het stadsbalkon definitief ingericht.'

6. *Kan het college aangegeven wat de huidige planning is van Toren C?*

Het college hanteert vooralsnog de planning zoals opgenomen in de genoemde halffaarrapportage nieuwbouw Amare Q4 2020 en Q1 2021 (RIS308795).

7. *Wat is de huidige planning voor oplevering van het stadsbalkon?*

Zie vorig antwoord.

8. *Staat er op de planning nog een veilige opgang voor fietsers naar de fietsenstalling op het stadsbalkon t.h.v. Bolero?*

De ontwikkelaar Sonate heeft een trap naar de fietsenstalling op het stadsbalkon gerealiseerd. Een tijdelijke fietsenstalling naast Bolero wordt momenteel onderzocht door Sonate.

9. *Kan het college aangeven wie er verantwoordelijk is voor de oplevering en bekostiging van het stadsbalkon? Indien deze aanleg onderdeel was van de aanbesteding van Amare: blijft de bouwer van Amare verantwoordelijk voor de oplevering van het stadsbalkon ook al is Toren C vertraagd?*

De gemeente blijft hiervoor verantwoordelijk zoals dat ook was in de situatie voor de ontbinding van de overeenkomst met Sonate voor wat betreft fase 2.2.2.

10. *Kan het college op een rij zetten welke aanvullende kosten de gemeente moet maken gegeven de uitloop van Toren C?*

De aanvullende kosten voor rekening van de gemeente zijn vooralsnog gerelateerd aan het tijdelijke beheer van de voormalige NDT locatie.

11. *Komt er een tijdelijke inrichting van het stadsbalkon, gegeven de uitloop in de planning? Zo ja, welke?*

Het stadsbalkon is nog niet volledig gerealiseerd. Het reeds gerealiseerde deel van het stadsbalkon is tijdelijk ingericht met de fietsenstalling ten behoeve van toren Bolero. Verder wordt een tijdelijke ingang van de expeditiehof gerealiseerd tussen Toren B en de voormalige NDT locatie. Bij de uitgang van het expeditiehof komt een trapopgang naar het stadsbalkon. Deze is definitief.

12. *Wat gebeurt er met het geplande stadsbalkon als de toren niet gebouwd zou worden?*

Het realiseren van het stadsbalkon is gerelateerd aan de volledige ontwikkeling van het Spuikwartier inclusief de vastgoed ontwikkelingen. Het stadsbalkon is constructief onderdeel van de torens en Amare. Zonder een vastgoedontwikkeling op de voormalige NDT locatie kan het stadsbalkon niet gerealiseerd worden.

In de Halffaarrapportage nieuwbouw Amare Q4 2020 en Q1 2021 (RIS308795) wordt verder aangegeven dat een deel van de Spuigarage onder Toren C pas beschikbaar komt na oplevering van Toren C. De gemeente is te laat met opleveren en moet daarom een boete aan ASR betalen.

13. *Loopt de boete rond de oplevering van de Spuigarage voor de gemeente nog op? Zo ja, kan het college de raad hier (vertrouwelijk) over informeren?*

De gemeente betaalt een boete aan ASR, conform de afspraken die hierover zijn gemaakt.

14. *Wanneer wordt naar verwachting het resterende deel van de Spuigarage aan ASR geleverd?*

Bij oplevering van een nieuwe invulling op de voormalige NDT locatie.

De late oplevering van Toren C kan ook gevolgen hebben voor andere delen van de openbare ruimte.

15. *Kan het college aangeven welke gevolgen de late oplevering van Toren C heeft voor de openbare ruimte?*

De latere oplevering van de voormalige NDT locatie zal geen gevolgen hebben voor de andere delen van de openbare ruimte in het Spuikwartier. Wel zal de Schedeldoekshaven tijdelijk worden ingericht en zal hierbinnen ruimte gevonden moeten worden voor een bouwplaats ten behoeve van de bouw op de voormalige NDT locatie.

16. *Zal volgens het college het langer duren voordat het Spuiplein zijn definitieve vorm krijgt? Zo ja, waarom? Zo nee, wat is de huidige planning?*

De inrichting van het Spuiplein is niet gerelateerd aan een ontwikkeling op de voormalige NDT locatie. De planning van het Spuiplein is wel afhankelijk van het werk om het hardsteen rond het stadhuis te vervangen. Hierover bent u geïnformeerd middels een brief aan de commissie Ruimte (RIS315273).

17. *Wordt de ontwikkeling van het gebied Ammunitiehaven en Schedeldoekshaven stilgelegd tot er een invulling is gevonden voor de vrijgekomen grond van voormalig Toren C? Zo ja, hoe lang gaat dit duren?*

Nee. De ontwikkeling van het gebied Ammunitiehaven en Schedeldoekshaven is niet gerelateerd aan een ontwikkeling op de voormalige NDT locatie.

18. *Wanneer zal het bouwterrein aan de kant van de Ammunitiehaven opnieuw ingericht worden? Wie is hiervoor verantwoordelijk? Heeft de uitloop van Toren C gevolgen hiervoor?*

Het bouwterrein ten behoeve van de bouw van toren A en B zal na de oplevering van toren A worden ontmanteld. De gemeente is verantwoordelijk voor het herstel. Verder, zie vraag 15.

19. *Op de website van de gemeente staat dat het project 'herinrichten omgeving Schedeldoekshaven' momenteel in de verkennende fase is, maar dat in 2023 de fases 'onderzoeken en ontwerpen' zijn gepland. De uitvoering wordt verwacht in 2025. Is deze planning nog actueel? Zo nee, wat is inmiddels de planning? Hebben de ontwikkelingen met VolkerWessels hier invloed op?*

In 2023 wordt een ontwerp gemaakt voor het herstel van de Schedeldoekshaven. Dit betreft een tijdelijke inrichting in afwachting van de plannen voor de Campusboulevard. Naar deze plannen wordt verwezen op de website van de gemeente. In 2023 wordt gewerkt aan een ontwikkelvisie voor Den Haag Centraal en omgeving. Hierin worden de plannen voor de Schedeldoekshaven meegenomen. Op de website staat dat het werk in 2025 kan starten, deze planning is naar alle waarschijnlijkheid te optimistisch. De website wordt hierop aangepast. De ontwikkelingen met VolkerWessels staan hier los van.

20. *Wat doet het college om te voorkomen dat het Spuikwartier jaren met een bouwput blijft zitten waar de toren gebouwd zou worden en waar de bouwketen en dergelijke geplaatst zouden worden? Hoe worden huidige en toekomstige bewoners hierbij betrokken?*

Het is helaas onvermijdelijk dat er rond het Spuikwartier de komende jaren bouwactiviteiten plaats zullen vinden. De huidige en toekomstige bewoners zullen hierover worden geïnformeerd.

21. *Wat is verder de stand van zaken rondom de gebiedsagenda 'Campusboulevard' (RIS304124)? Hoe verhoudt dit zich tot de plannen van de Universiteit Leiden?*

Zie vraag 19. De Universiteit Leiden kan een plek krijgen in deze ontwikkelingen.

22. *Zijn er nog altijd plannen om het viaduct (deels) af te breken? Zo ja, wat is de planning hiervan en welke invloed hebben de plannen rond Toren C hierop?*

Ja. Deze plannen worden meegenomen in de ontwikkelvisie Den Haag Centraal en omgeving. Daarna wordt dit uitgewerkt in een ontwikkelstrategie en wordt ook de planning meegenomen.

23. *Wat zijn de korte- en langetermijnplannen voor de tramlijn en -haltes aan de Schedeldoekshaven en Ammunitiehaven? En hoe verhoudt dit zich tot de ontwikkelingen bij Toren C?*

Voor op het korte termijn zijn er geen concrete plannen. Voor de lange termijn wordt het terugbrengen van de tramlijn en -haltes aan de Schedeldoekshaven en Ammunitiehaven meegenomen in de ontwikkelvisie en ontwikkelstrategie voor CS en omgeving. De ontwikkeling van de voormalige NDT locatie staat los van de plannen voor de Campusboulevard.

24. *Wat zijn de verdere korte- en langetermijnplannen voor de openbare ruimte van de Schedeldoekshaven en Ammunitiehaven? En hoe verhoudt dit zich tot de ontwikkelingen bij Toren C?*

Voor op de korte termijn is doelstelling dat de inrichting van de openbare ruimte hersteld wordt na oplevering van het bouwterrein door de aannemer. Voor de lange termijn zie antwoord vraag 23.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de locoburgemeester,

Ilma Merx

Robert van Asten